

Azərbaycan Respublikası adından Q Ə T N A M Ə

İş № 2(103)-XXXX/XXXX

XXXX-cu il

Bakı şəhəri

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki kollegiyası

Hakimlər – şərəfət Asif qızı Məmmədovanın sədrliyi və məruzəsi ilə,
Vüqar Təvəkgül oğlu Həsənov və Namiq Şamil oğlu Cəfərovdan ibarət tərkibdə,
Azər Aydın oğlu Mövləyevin katibliyi ilə,
iddiaçı XXXXoğlunun iştirakı ilə,

Bakı şəhəri Binəqədi Rayon Məhkəməsinin XXXX-cu il tarixli, 2(001)-XXXX/XXXXsaylı qətnaməsindən cavabdeh XXXXoğlu tərəfindən verilmiş apellyasiya şikayətinə əsasən mülki işə Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin binasında, açıq məhkəmə iclasında baxaraq,

müəyyən etdi:

XXXXqızı iddia ərizəsi ilə məhkəməyə müraciət edərək XXXXoğlu ilə aralarında bağlanmış nikahın pozulması, birgə nikahdan doğulmuş XXXXqızının onun yanında qalmasının müəyyən edilməsi və uşağın saxlanması üçün cavabdehdən hər ay 200 manat sabit pul məbləğində alimentin tutulması barədə qətnamə çıxarılmasını xahiş etmişdir.

İddiaçı iddia tələbini onunla əsaslandırılmışdır ki, XXXXoğlu ilə XXXX-cü il tarixdə nikaha girməklə ailə qurmuş, birgə nikahdan 27.06.2014-cü il təvəllüdlü qızları XXXXqızı dünyaya gəlmişdir. Ailə qurduqdan sonra ilk bir neçə ay münasibətləri yaxşı olmuş, sonradan isə getdikcə pisləşmişdir. XXXXoğlu heç bir yerdə mütəmadi işləməmiş və ailəni saxlamaq üçün qazanc əldə etmək marağında belə olmamışdır. Daim iddiaçıdan tələb etmişdir ki, işləsin və ailəni saxlasın. Uşaqlarının saxlanması xərcləri də iddiaçının üzərinə düşmüşdür. Cavabdeh ata kimi bu öhdəliyini də yerinə yetirməkdən yayınmışdır. Eyni zamanda gündəlik həyatları normal olmamış, daim evdə münaqişə yaratmışdır. Durmadan təkid etmişdir ki, yaşadığı evi tərk etsin. Əks halda özünə xəsarət yetirəcək və ya onun həyatını tamamilə dözülməz vəziyyətə salacaqdır. Bu cür münasibət onların birgə yaşayışlarını qeyri-mümkün etmiş və o, övladını da götürərək ata evinə köçməli olmuşdur Artıq 3 aydır ki, bir yerdə yaşamır və yaşamaqları da mümkün deyil. O, hazırda heç bir yerdə işləmir və daim azyaşlı övladının qayğısına qalmalı olur. Cavabdehin aylıq gəliri, qazancının miqdarı və müntəzəmliyi barədə dəqiq məlumatı yoxdur. O, bir ata kimi övladının saxlanması üçün aliment ödəmək öhdəliyi daşıyır.

Bakı şəhəri Binəqədi Rayon Məhkəməsinin XXXX-cu il tarixli, 2(001)-XXXX/XXXXsaylı qətnaməsi ilə, iddianın qismən təmin edilməsi, XXXXoğlu ilə XXXXqızı arasında XXXX-cü il tarixdə Binəqədi rayon Qeydiyyat Şöbəsində bağlanmış 1089 nömrəli nikahın pozulması, tərəflərin birgə nikahından olan uşağı - 27 iyun 2014-cü il

təvəllüdlü XXXXqızının anası XXXXqızının yanında qalması, 27 iyun 2014-cü tarixdə anadan olmuş XXXXqızının 18 yaşa çatanadək saxlanması üçün XXXXoğlundan hər ay 160 manat miqdarında alimentin tutularaq XXXXqızına ödənilməsi və həmin məbləğdə alimentin tutulmasının əvvəli XXXX-ci il tarixdən hesablanması, qətnamənin alimentin tutulmasına dair hissəsinin dərhal icra edilməsi qətdir.

Qətnamədən apellyasiya şikayəti verən cavabdeh alimentin miqdarının 100 manat sabit pul məbləğində müəyyən edilməsinə dair qətnamə qəbul edilməsini xahiş etmişdir.

Apellyasiya şikayəti onunla əsaslandırılmışdır ki, iddiaçıdan ayrıldıqdan sonra ikinci dəfə ailə həyatı qurmuş və bir övladı dünyaya gəlmişdir. Həyat yoldaşı heç bir yerdə işləmir. O, Peşə Tədris Mərkəzində səhhəti ilə bağlı yalnız yarım ştat aşpazlıq dərsi verməklə ailəni dolandırmağa nail olur. Valideynlərinin təqaüdləri ilə birlikdə aylıq gəlirləri 450 manatdan çox deyil. Alimentin miqdarının 100 manat müəyyən edilməsini hər iki ailədə olan uşaqların mənafeyinə uyğun hesab edir.

Məhkəmə kollegiyasının iclasında iştirak edən iddiaçı apellyasiya şikayətinə etiraz edərək, iddia ərizəsinin dəlillərinə uyğun izahat vermiş və şikayətin təmin edilməməsini xahiş etmişdir.

İş üzrə cavabdeh məhkəmə iclasının yeri və vaxtı barədə lazımi qaydada xəbərdar edilsə də məhkəmə iclasında iştirak etməmişdir. Cavabdeh ərizə ilə müraciət edərək, atasının vəfatı ilə bağlı məhkəmə iclasında iştirak edə bilmədiyini bildirərək, məhkəmə iclasının təxirə salınmasını xahiş etmişdir. Məhkəmə kollegiyası Azərbaycan Respublikası MPM-nin 376.2-ci maddəsinə əsasən cavabdehin iştirakı olmadan işə baxılmasını mümkün hesab etmişdir.

Mülki Prosesual Məcəllənin 372.1-ci maddəsinə əsasən, apellyasiya instansiyası məhkəməsi tam hüquqlu məhkəmə kimi işə, işdə olan və əlavə təqdim olunmuş sübutlar əsasında mahiyyəti üzrə baxır.

Mülki Prosesual Məcəllənin 372.6-cı maddəsinə görə apellyasiya instansiyası məhkəməsi birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsinin əsaslılığını onun düzünə və ya dolayısı ilə mübahisələndirilən hissəsində, şikayət qərarın ləğv edilməsinə yönəldikdə və ya apellyasiya şikayətində və ona etirazlarda ifadə olunmuş dəlillərə əsasən mübahisənin predmeti bölünməz olduqda işə tam yoxlayır.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsi Plenumunun "Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 372-ci maddəsinin apellyasiya baxışının hədləri barədə müddələrinin həmin Məcəllənin 372.1 və 372.7-ci maddələrinin tələbləri baxımından şərh edilməsinə dair" XXXX-ci il tarixli qərarında göstərilmişdir ki, Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 372.1-ci maddəsinə uyğun olaraq apellyasiya instansiyası məhkəməsi həmin Məcəllənin 372.6-cı maddəsində nəzərdə tutulduğu hallarda birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsinin əsaslılığını mübahisələndirilən hissəsində apellyasiya şikayətinin dəlilləri həcmində yoxlayır. Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 372.1 və 372.7-ci maddələrinə uyğun olaraq apellyasiya instansiyası məhkəməsi maddi hüquq normalarına riayət edilməsini birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsinin mübahisələndirilən hissəsində yoxlayır. Bu hədlərdə apellyasiya instansiyası məhkəməsi şikayətin hüquqi mövqeyinə aid dəlillərdən asılı deyil və qətnaməni maddi hüquq normasının pozulması ilə əlaqədar apellyasiya şikayətində göstərilməyən əsaslarla da ləğv edə və dəyişdirə bilər.

Məhkəmə kollegiyası prosesual qanunvericiliyin qeyd olunan müddəasını və onun rəsmi şərhinə dair Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsi Plenumunun qərarını nəzərə almaqla qeyd edir ki, hazırkı halda apellyasiya baxışının hədlərini qətnamənin alimentin tutulmasına dair hissəsinin qanuniliyinin və əsaslılığının

yoxlanılması təşkil edir. Çünki qətnaməni iddiaçı ümumiyyətlə mübahisələndirməmişdir; cavabdeh isə qətnamənin alimentin tutulmasına dair hissəndən apellyasiya şikayəti vermişdir. Başqa sözlə, iddia tələbinin təmin olunan digər hissələri apellyasiya baxışının predmeti deyildir.

Məhkəmə kollegiyası apellyasiya şikayətinin dəlillərini bu kontekstdə müzakirə edərək hesab edir ki, şikayət əsassız olduğundan təmin edilməməli, birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi mübahisələndirilən hissədə dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

İşin müəyyən edilmiş hallarına əsasən, tərəflər arasında XXXX-cü il tarixdə nikah bağlanmış, birgə nikahlarından XXXX-cü il tarixdə Mədinə adını verdikləri uşaqları anadan olmuşdur.

İşin müəyyən olunan mübahisəsiz halı həmçinin ondan ibarətdir ki, onların ailə münasibətləri pozulmuşdur, ayrı yaşayır və uşaq anasının himayəsindədir.

Ailə Məcəlləsinin 78.1-ci maddəsinə görə valideynlər arasında yetkinlik yaşına çatmayan uşaqlara aliment ödənilməsi barədə saziş yoxdursa, eləcə də aliment verməyə borclu olan valideynin qazancı (gəliri) qeyri-müntəzəm, dəyişən olarsa, ya da qazancın (gəlirin) hamısını və ya bir hissəsini həmin valideyn natura və ya xarici valyuta ilə alırsa, yaxud onun qazancı və ya sair gəliri yoxdursa, habelə alimentin valideynin qazancından (gəlirindən) müəyyən hissə kimi tutulması mümkün olmadığı, çətinlik törətdiyi və tərəflərdən birinin marağını əhəmiyyətli dərəcədə pozduğu başqa hallarda, uşaqların saxlanması üçün vəsait tutulmasını tələb edən şəxsin xahişi ilə alimentin miqdarı məhkəmə tərəfindən hər ay ödənilməli olan sabit pul məbləğində və ya eyni zamanda, həm sabit pul məbləğində, həm də bu Məcəllənin 76-cı maddəsinə uyğun olaraq qazancın (gəlirin) müəyyən hissəsi kimi müəyyən edilə bilər.

Alimentin məbləği ilə bağlı olaraq isə ilk növbədə nəzərə alınmalıdır ki, Ailə Məcəlləsinin 78.2-ci maddəsinə əsasən sabit pul məbləğinin miqdarı məhkəmə tərəfindən tərəflərin maddi və ailə vəziyyəti, diqqətəlayiq olan digər hallar nəzərə alınmaqla uşağın əvvəlki təminatının səviyyəsinin mümkün qədər maksimal saxlanması əsas tutularaq müəyyən edilir. "Azərbaycan Respublikasında XXXX-cü il üçün yaşayış minimumu haqqında" Qanuna görə yaşayış minimumu uşaqlar üçün 160 manat məbləğində müəyyən edilmişdir. "Uşaq hüquqları haqqında" Qanunun 13-cü maddəsinə əsasən isə uşağın Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş minimum dolanacaq xərclərindən az olmayan maddi təminat almaq hüququ vardır. Beləliklə, qanunvericiliyin sadəlanan müddəaları alimentin məbləğinin müəyyənləşdirilməsi zamanı əsas meyar kimi uşağın əvvəlki təminatının səviyyəsinin mümkün qədər maksimal saxlanmasını müəyyən etmişdir. Bu zaman tərəflərin maddi və ailə vəziyyətləri, eləcə də hər bir konkret hal üzrə müəyyən olunmuş digər diqqətəlayiq hallar da nəzərə alınmalıdır. Ölkə üzrə uşaqlar üçün müəyyən olunmuş yaşayış minimumu özlüyündə müəyyən meyar kimi çıxış etməklə, minimum təminat səviyyəsini nəzərdə tutur.

Qeyd olunanlara əsasən məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, qanunvericiliyin göstərilən müddəalarını rəhbər tutan birinci instansiya məhkəməsi cavabdehdən sabit pul məbləğində hər ay 160 manat məbləğində aliment tutulmasını haqlı olaraq ağılabatan hesab etmişdir. Maddi vəziyyətinin aşağı olması və ikinci dəfə ailə həyatı qurması və ikinci nikahdan övladının dünyaya gəlməsi ilə əlaqədar cavabdehin irəli sürdüyü arqumentlərlə bağlı qeyd olunmalıdır ki, bu hallar cavabdehi əvvəlki nikahından olan uşağının saxlanılmasında və getdikcə artan tələbatlarının qarşılansında iştirak vəzifəsindən azad etmir. "Uşaq hüquqları haqqında" Konvensiyanın 27-ci maddəsinin 2-ci bəndinə görə də, valideyn (valideynlər) və ya uşağı tərbiyə edən digər şəxslər özlərinin

qabiliyyəti və maliyyə imkanları çərçivəsində uşağın inkişafı üçün zəruri olan həyat şəraitini təmin edilməsinə görə məsuliyyət daşıyırlar.

Odur ki, məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, apellyasiya şikayəti təmin edilməməli, birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi mübahisələndirilən hissədə - tərəflərin birgə nikahından XXXX-cü tarixdə anadan olmuş XXXXqızının 18 yaşa çatanadək saxlanması üçün XXXXoğlundan hər ay 160 manat miqdarında alimentin tutularaq XXXXqızına ödənilməsi ilə bağlı hissədə dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

Azərbaycan Respublikası Mülki-Prosessual Məcəlləsinin 384.0.1-ci maddəsinə əsasən apellyasiya instansiyası məhkəməsi qətnaməni dəyişmədən, apellyasiya şikayətini isə təmin etmədən saxlaya bilər.

Yuxarıda göstərilənlərə əsasən və Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 382, 384, 392, 393, 402 və 405-ci maddələrini rəhbər tutaraq məhkəmə kollegiyası

qət etdi:

Apellyasiya şikayəti təmin edilməsin.

Bakı şəhəri Binəqədi Rayon Məhkəməsinin XXXX-cü il tarixli, 2(001)-XXXX/XXXX sayılı qətnaməsi mübahisələndirilən hissədə - tərəflərin birgə nikahından 27 iyun 2014-cü tarixdə anadan olmuş XXXXqızının 18 yaşa çatanadək saxlanması üçün XXXXoğlundan hər ay 160 manat miqdarında alimentin tutularaq XXXXqızına ödənilməsi ilə bağlı hissədə, verilmiş apellyasiya şikayətinə münasibətdə dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Qətnamədən işdə iştirak edən şəxslərə rəsmi qaydada verildiyi gündən 2 (iki) ay müddətində Bakı Apellyasiya Məhkəməsi vasitəsilə Azərbaycan Respublikasının Ali Məhkəməsinə kassasiya şikayəti verilə bilər.